
IS.MOLDATSA

**RAPORTUL CONDUCERII PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA
31 DECEMBRIE 2023**

Avizul privind raportul conducerii

Către Conducerea Î.S. pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian "MOLDATSA"

Am efectuat auditul situațiilor financiare ale Întreprinderii Î.S. pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian "MOLDATSA", ce includ bilanțul la data de 31 Decembrie 2023, situația de profit și pierderi, situația modificărilor capitalului propriu și situația fluxurilor de numerar aferente exercițiului încheiat la această dată, precum și notele explicative la situațiile financiare, și extrasele politicilor contabile, și am citit conținutul raportului conducerii.

Prin acest aviz confirmăm coerența datelor dintre raportul conducerii și situațiilor financiare pentru anul 2023.

Raportul conducerii conține informații necesare, prevăzute în art. 23 a legii contabilității și raportării financiare 287/2017, și conține:

- indicatorii financiari de performanță;
- indicatorii nefinanciari de performanță, relevanți pentru activitatea entității;
- perspectivele de dezvoltare ale entității;
- activitățile din domeniul cercetării și dezvoltării;
- răscumpărarea părților sociale și a acțiunilor proprii;
- filialele entității;
- principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea;
- protecția mediului și oportunitățile profesionale ale angajaților.

Conducerea Societății este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a informațiilor din raportul conducerii. Responsabilitatea auditorului se limitează la verificarea coerenței între informațiile din raportul conducerii și situațiile financiare.

ATA Consult S.R.L.
Chisinau, Republic of Moldova

11 martie 2024

Baciu Vera, 1207068
Licența AG000296 din 06 iulie 2012

RAPORT ANUAL - 2023

Í.S. MOLDATSA

Cuprins

1. Introducere.....	2
2. Structura.....	3
2.1. Organigrama.....	3
2.2. Structura Instituțională.....	5
2.3. Organele de conducere.....	5
2.4. Organele de Specialitate.....	7
3. Raportul Conducerii.....	8
3.1. Indicatorii financiari.....	8
3.1.1. Rezultate financiare.....	11
3.1.2. Bilanț.....	12
3.1.3. Indicatori economici - financiari.....	12
3.2. Indicatori de Performanță.....	13
3.3. Activitatea de Bază.....	17
3.3.1. Evoluția lunară a zborurilor 2019 – 2022.....	17
3.3.2. Clasamentul TOP 10 utilizatori en-route pentru anul 2022 după ponderea în venituri Terminal.....	19
3.4. Evenimente.....	20
3.5. Managementul Riscurilor.....	21
4. Dezvoltarea Infrastructurii.....	22
5. Informația privind procesul consultativ cu utilizatorii serviciilor.....	24
6. Managementul Resurselor Umane.....	25
6.1. Structura Personalului.....	25
6.2. Training.....	25
6.3. Centrul de Instruire Simulator.....	26
7. SMS/SMC.....	27
8. Rezultatele Controalelor.....	32
9. Litigii.....	33
Anexa I. Executarea Devizului de Venituri și Cheltuieli.....	34

1. Introducere

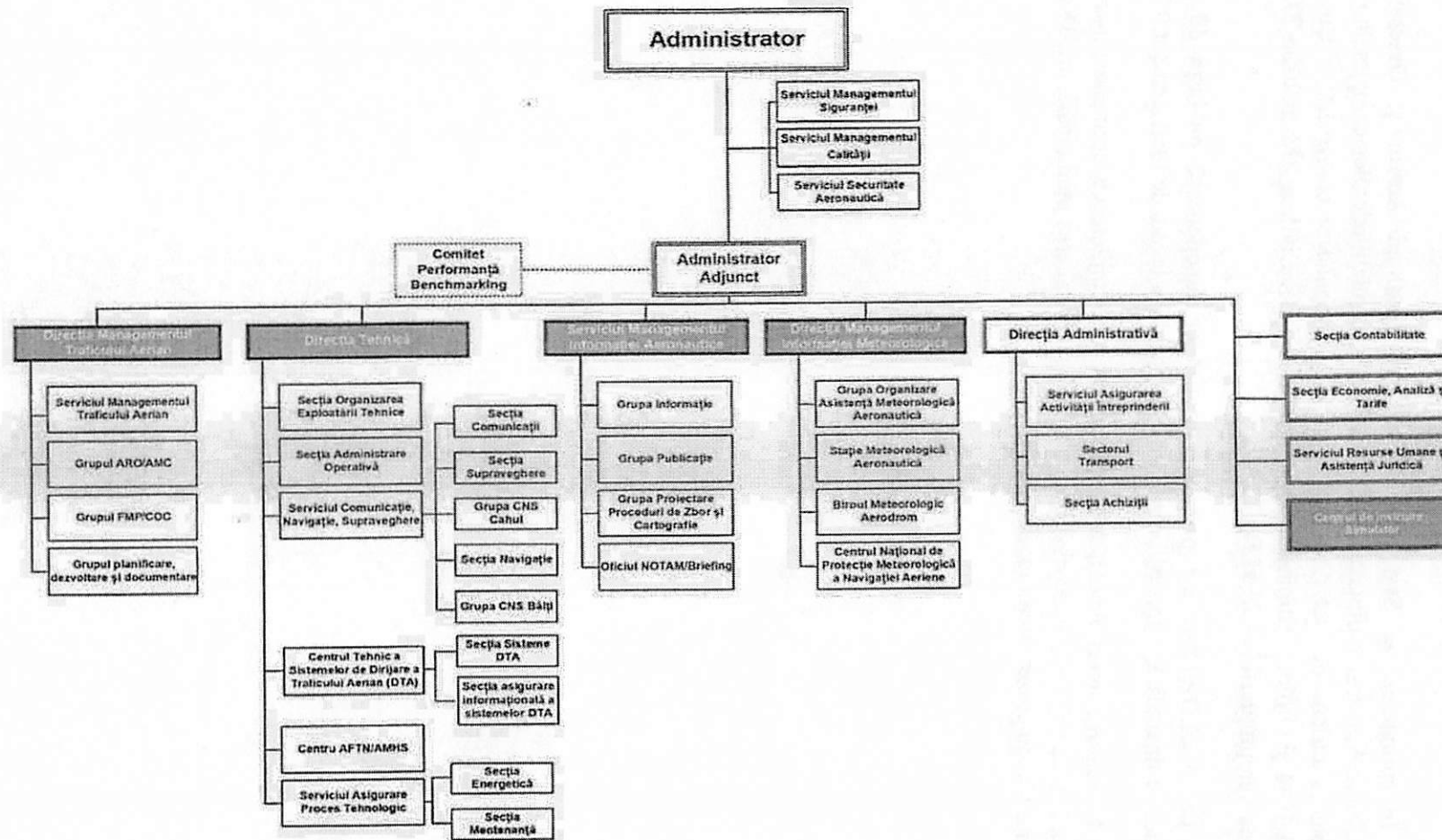
Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian MOLDATSA, a fost înființată în anul 1994 în baza subdiviziunilor complexului de navigație aeriană al companiei aeriene de stat "Air Moldova", în corespundere cu Hotărârea Guvernului RM Nr. 3 din 12.01.1994 și Ordinul Administrației de Stat a Aviației Civile a RM nr.2 din 27.01.1994 „Cu privire la crearea întreprinderii Î.S. MOLDATSA”.

Î.S. MOLDATSA este persoana juridică ce funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, care realizează funcțiile specifice legate de Managementul Traficului Aerian.

Prezentul Raport Anual, este elaborat în conformitate cu cerințele minime naționale expuse în Legea 246 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, art. 18 și RAC-ANSPC 0065 – Cerințe față de prezentarea rapoartelor.

2. Structura

2.1. Organigrama

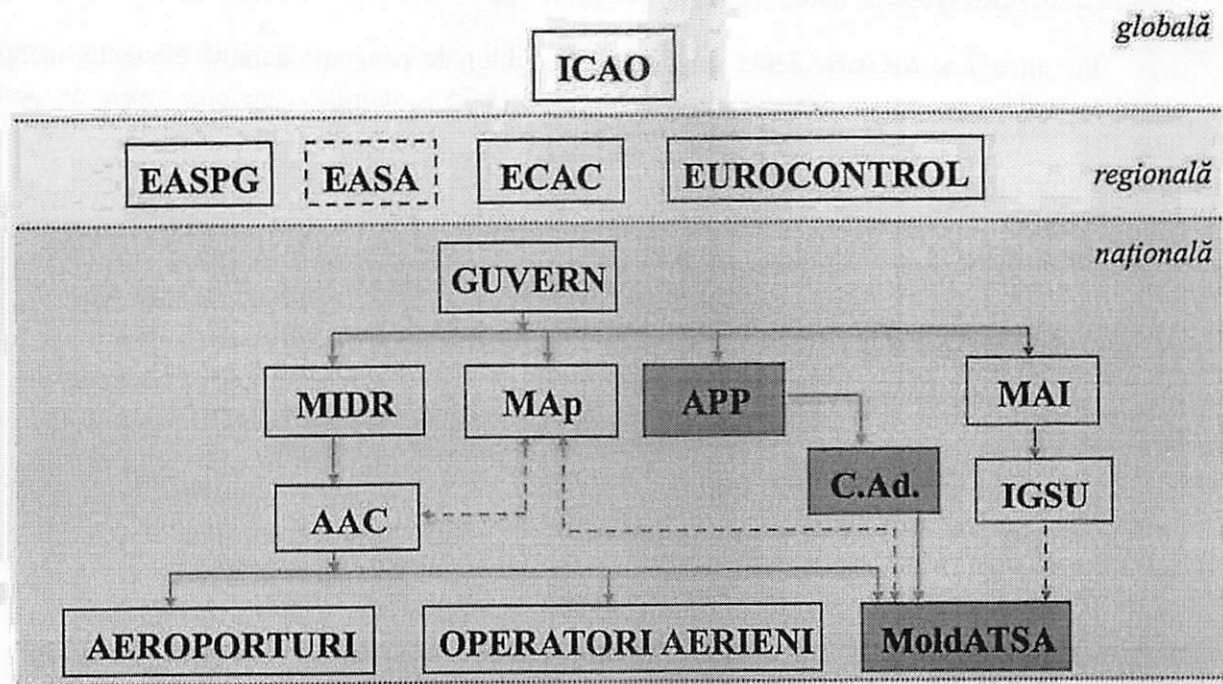

Misiunea Î.S. MOLDATSA: furnizarea serviciilor de navigație aeriană în condiții de siguranță pentru utilizatorii spațiului aerian al Republicii Moldova.

Viziunea Î.S. MOLDATSA: furnizarea serviciilor de navigație aeriană eficiente, menținând un nivel înalt de siguranță, calitate și capacitate necesară în concordanță cu obiectivele de performanță stabilite.

Valorile Î.S. MOLDATSA: Siguranță, Eficiență, Responsabilitate, Securitate, Operativitate, Capacitate, Atitudine și Mediu.

2.2. Structura Instituțională

2.3. Organele de conducere

Guvernanța corporativă constituie totalitatea sistemelor și proceselor implementate pentru a gestiona o întreprindere în scopul de a-i crește valoarea. Această sarcină o realizează organul de conducere a întreprinderii.

Organele de conducere a Î.S. MOLDATSA sunt:

- Fondatorul;
- Consiliul de Administrație;
- Administratorul – Organul Executiv.

Fondatorul întreprinderii este Agenția Proprietăți Publice, care își exercită drepturile de gestionar al întreprinderii prin intermediul Consiliului de administrație și Administratorul întreprinderii.

Fondatorul întreprinderii de stat, împreună cu autoritatea executivă, în limita competențelor atribuite, exercită drepturile de administrare a întreprinderii prin intermediul consiliului de administrație și al administratorului.

Consiliul de administrație este organul colegial de administrare a întreprinderii, alcătuit dintr-un număr impar de membri, care reprezintă interesele statului și își exercită activitatea în conformitate cu LEGEA Nr. 246 din 22-11-2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală și cu regulamentul consiliului de administrație aprobat de fondator.

Pe perioada anului 2023 Consiliul de administrație a fost reprezentat în următoarea componență:

Nr. NP membrilor consiliului	Funcția deținută	Nr. și data ordinului, desemnării în consiliu	Suma veniturii pentru anul de gestiune (lei)	
1.	Ion COTRUȚĂ	Președintele Consiliului, (din 20.06.2023)	Ordinul APP nr. 294 20.06.2023	47 500,00
2.	Veaceslav NEGRUȚA	Membrul Consiliului, (din 07.04.2023)	Ordinul APP nr. 78 07.07.2023	31 111,11
3.	Roman CAZAN	Membrul Consiliului,	Ordinul APP nr. 14 28.01.2022	47 500,00
4.	Mircea PĂSCĂLUȚĂ	Membrul Consiliului, (până la 18.04.2023; din 07.09.2023)	Ordinul APP nr. 381 07.09.2023	28 992,06
5.	Ana LUCA	Membrul Consiliului, (din 26.10.2023)	Ordinul APP nr. 431 26.10.2023	4 727,27
6.	Mihai LUPAȘCU	Membrul Consiliului, (din 20.06.2023)	Ordinul APP nr. 294 20.06.2023	21 636,36
7.	Andrian PAVLOV	Membrul Consiliului, (din 20.06.2023)	Ordinul APP nr. 294 20.06.2023	21 636,36
8.	Tatiana SAVVA	Președintele Consiliului, (până la 25.01.2023)	Ordinul APP nr. 14 28.01.2022	6 772,73
9.	Scurtu Diana	Președintele Consiliului, (26.01.2023-19.06.2023)	Ordinul APP nr. 13 26.01.2023	19 090,91
10.	Serghei CUȘNIR	Membrul Consiliului, (până la 06.04.2023)	Ordinul APP nr. 14 28.01.2022	16 388,89
11.	Vadim GUMENE	Membrul Consiliului, (până la 19.06.2023)	Ordinul APP nr. 14 28.01.2022	25 863,64
12.	Ghenadie MARIAN	Membrul Consiliului, (19.04.2023-06.09.2023)	Ordinul APP nr. 202 14.04.2023	18 507,94
13.	Iuri PAȘINSCHI	Membrul Consiliului, (până la 25.10.2023)	Ordinul APP nr. 14 28.01.2022	42 954,55

Pe parcursul anului 2023 activitatea întreprinderii a fost administrată de către:

1.	Veaceslav FRUNZE	Administrator Î.S. MOLDATSA (până la 18.12.2023)	CT încheiat între fondator nr. 26 din 25.11.2020	1 374 334,85
2.	Oleg POPȘOI	Administrator interimar Î.S. MOLDATSA (din 19.12.2023)	CT încheiat între fondator nr. __ din .12.2023	

2.4. Organele de Specialitate

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este organul central de specialitate în domeniul aviației civile. Misiunea Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale constă în elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul aviației civile și având ca funcții de bază elaborarea, asigurarea implementării, monitorizarea, evaluarea și raportarea asupra realizării politicii de stat pentru dezvoltarea durabilă a ramurii aviației civile în condițiile siguranței zborurilor, ale securității aeronautice și ale calității serviciilor prestate.

Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova are misiunea de a implementa politicile în domeniul aviației civile și în supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice a cadrului normativ în acest domeniu, pentru a asigura siguranța zborurilor și securitatea aeronautică. Funcțiile de bază ale AAC sunt:

- a. realizarea politicii de stat în domeniul aviației civile;
- b. asigurarea executării obligațiilor și realizării drepturilor Republicii Moldova care rezultă din prevederile tratatelor internaționale în domeniu și urmărirea executării acestora, în special a cerințelor, a standardelor și a recomandărilor Organizației Aviației Civile Internaționale;
- c. asigurarea aplicării cadrului normativ prin activitatea de certificare, supraveghere continuă și control în domeniu.

3. Raportul Conducerii

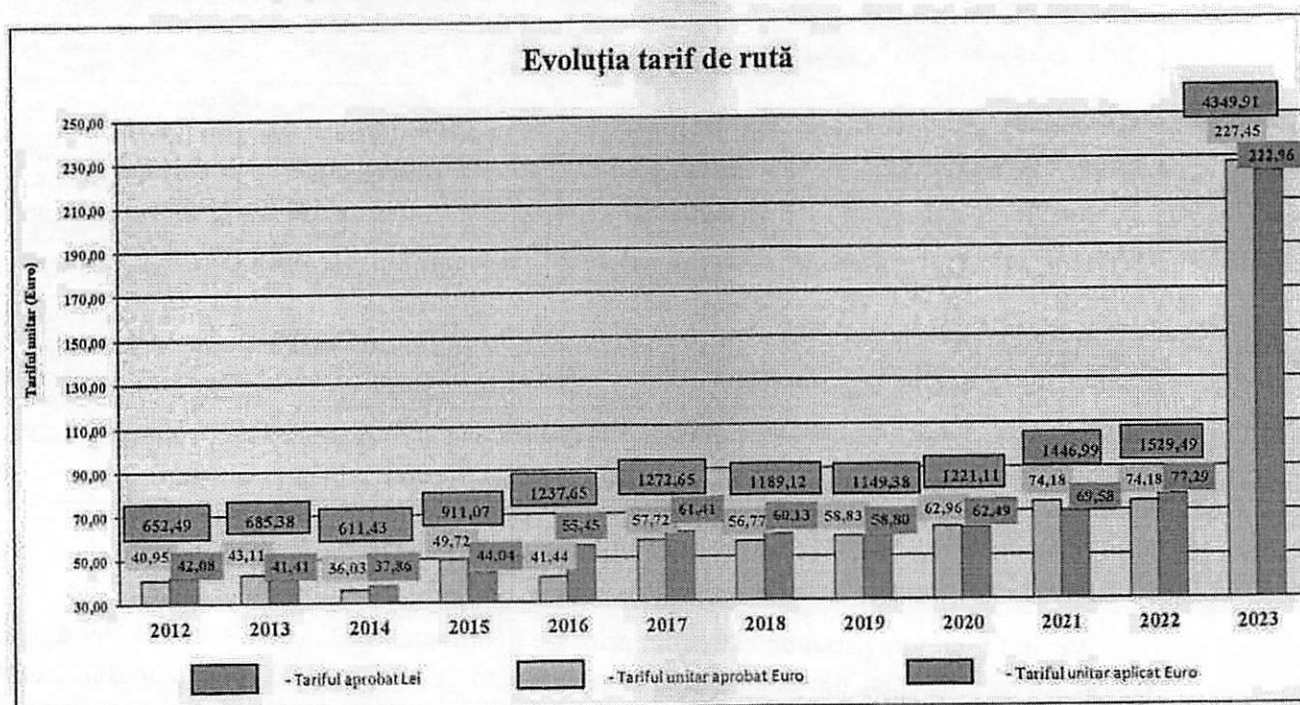
3.1. Indicatorii financiari

Veniturile Î.S. MOLDATSA generate din prestarea serviciilor de navigație aeriană (de rută și terminal) companiilor aeriene/prorietarii aeronavelor, care sunt principalii utilizatori ai serviciilor de navigație aeriană, reprezintă 95% - 99% din veniturile operaționale.

Serviciile sunt prestate pe baza de tarife stabilite în conformitate cu prevederile reglementărilor naționale „Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană” (HG nr.476 din 20.04.2016) și reglementărilor internaționale ICAO și Eurocontrol și asigură recuperarea completă a cheltuielilor legate de furnizarea acestor servicii.

Pentru anul 2023 tarifele de navigație aeriană de rută și terminal au fost aprobate în următoarele mărimi:

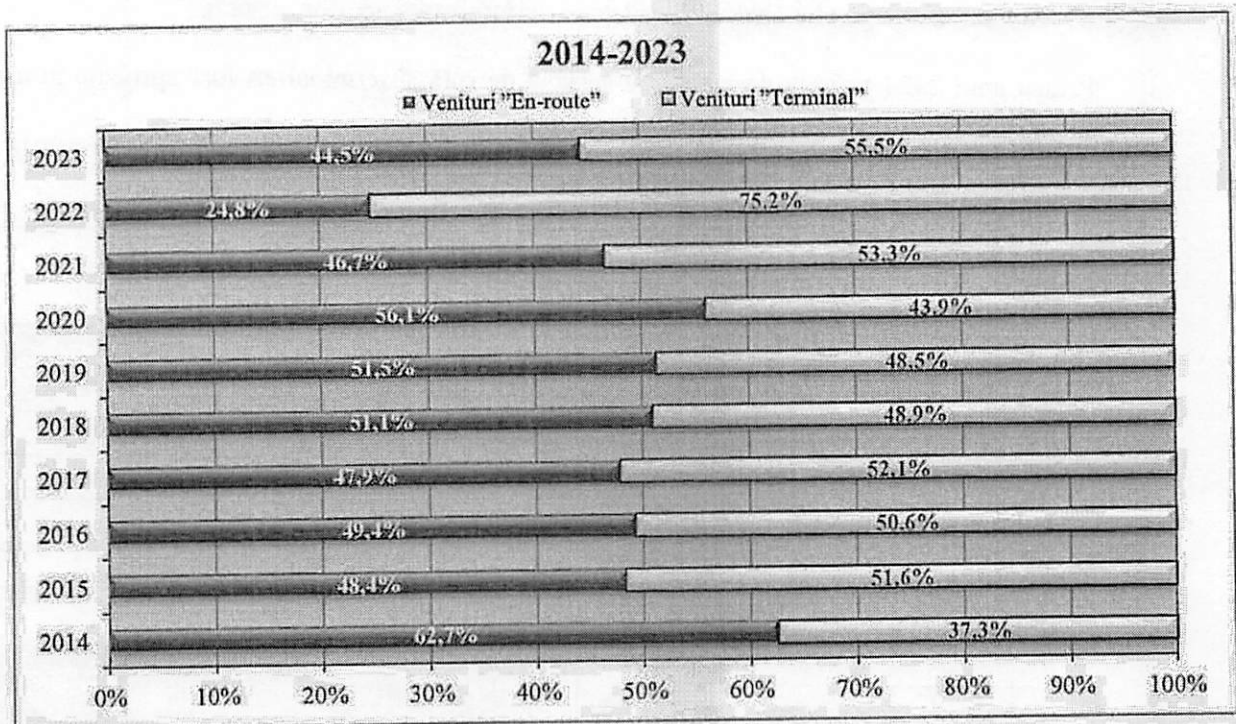
- Tariful de navigație aeriană de rută – 4349,91 lei/SU (echivalentul în euro 227,45 euro);
- Tariful de navigație aeriană terminal – 6,40 euro/tonă.

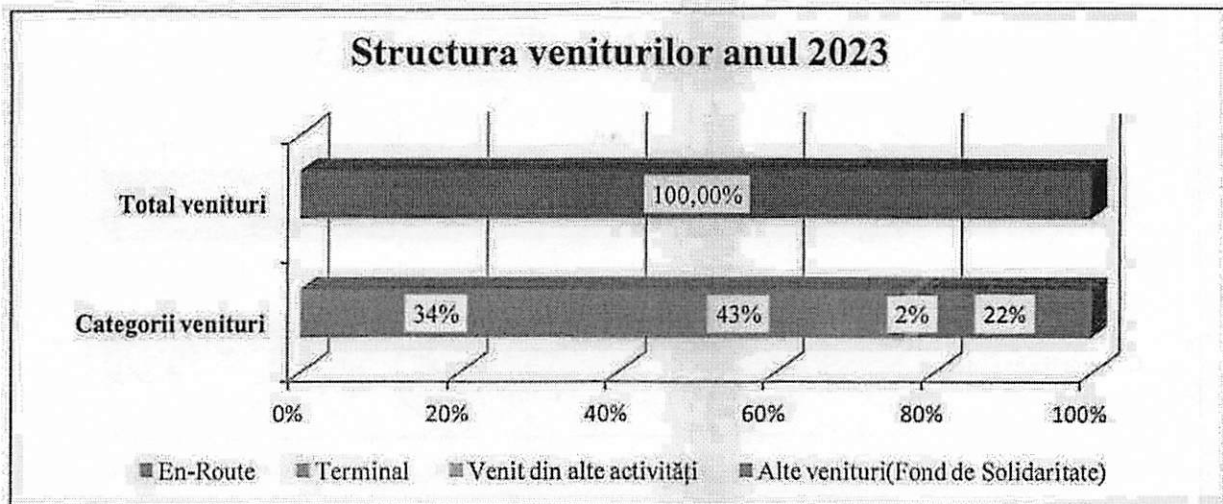
Tarifele unitare efectiv aplicat sunt ajustate lunar în funcție de variația cursului REUTERS leu/euro mediu lunar de închidere al lunii precedente față de cursul de referință folosit la calculul tarifului unitar aprobat.

Tariful pentru serviciile de navigație aeriană terminal este stabilit în Euro, și pe parcursul anilor 2012-2015 a fost stabilit în marime de 5,24 EUR/tona (MTOW); în perioada 2016-2020 valoarea acestuia constituia - 5,65 EUR/tonă, iar începând din 2021 – 6,4 EUR/tonă.

Până la criza geopolitică apărută în regiune în anul 2014, ponderea veniturilor de rută din totalul veniturilor ANS constituia până la 83%, ulterior acestea au atins nivelul de sub 50 %. Pentru anii 2018-2020 se atesta o ușoară creștere a ponderii veniturilor "En-route" în raport cu cele "Terminal", însă sancțiunile aplicate Belorusei de către Ucraina și statele UE începând cu luna iunie a anului 2021, din nou a dus la diminuarea ponderii veniturilor en-route. Războiul din Ucraina început în 24 februarie 2022 și odată cu acesta, închiderea spațiului aerian al Republicii Moldova în perioada 24.02.2022-20.03.2022, ulterior fiind reluate numai zborurile de aterizare-decolare ce constituie cca 40-50 % din traficul total, traficul tranzit rămânând în continuare restricționat, la fel a condus la scăderea considerabilă a traficului aerian și respectiv a veniturilor de rută. Modificările produse în structura veniturilor în perioada anilor 2014-2023 pot fi observate în figura de mai jos.

Venitul total înregistrat de către întreprindere pentru anul 2023 constituie 234 369 mii lei, inclusiv 51 430 mii lei mijloacele din fondul de solidaritate ATM. Pentru anul 2023 de la prestarea serviciilor de navigație aeriană s-au înregistrat venituri în sumă totală de 179 426 mii lei, din care venitul obținut de la serviciile de rută constituie 79 845 mii lei și venitul înregistrat de la serviciile terminal constituie 99 581 mii lei. Creșterea de 60 % a veniturilor de la serviciile de navigație aeriană comparativ cu anul precedent, s-a produs ca urmare a închiderii spațiului aerian în perioada 24.02.2022-20.03.2022 și reluării treptate a traficului numai pentru zborurile de aterizare-decolare, venitul terminal înregistrând o creștere de 18 % față de anul 2022.

Cheltuielile pentru anul 2023 au fost realizate în proporție de 99 % sau în sumă totală de 209 090 mii lei, ce reprezintă o creștere de 34 % comparativ cu anul 2022.

Cheltuielile de personal constituie 129 682 mii lei, inclusiv retribuirea muncii – 102 521 mii lei și contribuțiile în fondul asigurărilor sociale de stat - 27 161 mii lei ce reprezintă o realizare de 89 % față de plan.

Amortizarea (uzura) activelor avem o realizare de 100% sau în sumă de 16 516 mii lei.

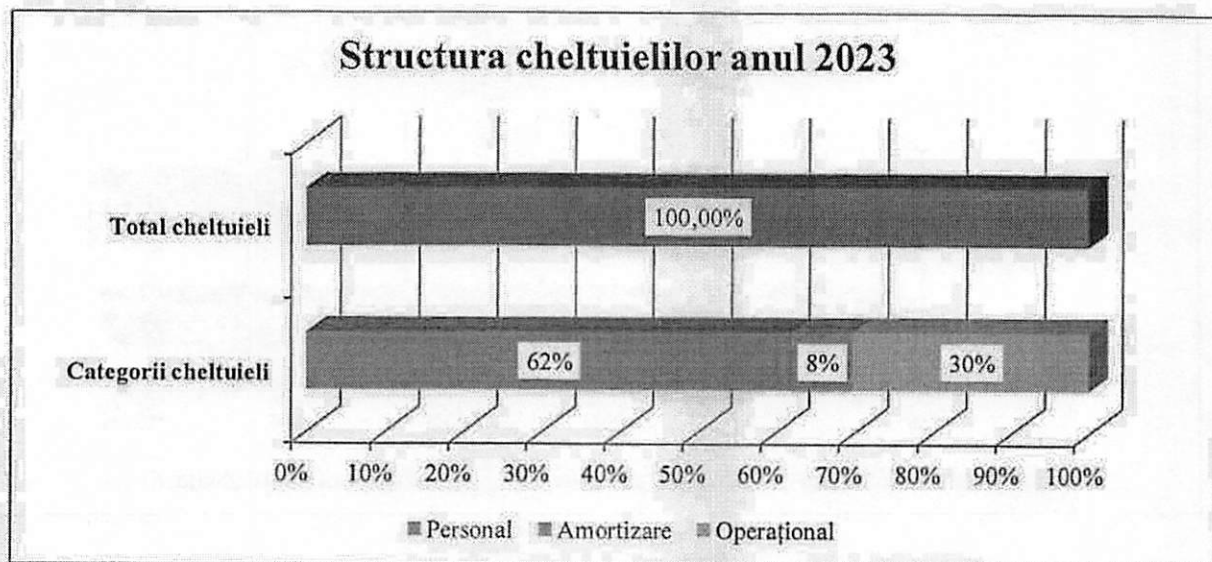
În rezultatul depășirii altor cheltuieli operaționale cu 63 %, realizarea la capitolul cheltuieli operaționale constituie de 62 891 mii lei, ce reprezintă o depășire de 31% a cheltuielilor planificate (48 178 mii lei).

Cheltuielile materiale constituie 4 531 mii lei, înregistrând o creștere de 21 % comparativ cu anul 2022, urmare tarifelor majorate la gazele naturale, produsele petroliere și energia electrică. În același timp realizarea față de plan a constituit 63 %, ca urmare a scăderii tarifelor la energia electrică pe parcursul anului 2023, variația tarifelor la produsele petroliere, economia resurselor.

Cheltuielile aferente serviciilor prestate de terți sunt realizate în proporție de 69% și constituie 6 311 mii lei.

Alte cheltuieli operaționale s-au realizat în sumă totală de 52 049 mii lei, înregistrând o depășire de 63 % față de plan, ca rezultat al creșterii plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare și provizionul creanțelor compromise.

O pondere importantă la acest capitol de cheltuieli o dețin plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană achitate către Autoritatea Aeronautică Civilă RM (plăți transferate în bugetul de stat) conform art.8 din Codul Aerian în mărime de 1 EUR/MTOW aeronavă la decolare stabilit conform art. 1 HG 1/2013. Pentru anul 2023 valoarea plăților de supraveghere constituie 15 527 mii lei. Factorii ce influențează mărimea acestor plăți este numărul de zboruri și tonajul aeronavelor ce decolează de pe aeroporturile RM(+28% față de plan), cursul de schimb (+3 % față de plan), fapt ce a condus la o creștere de 31 % față de plan.

Executarea Devizului de Venituri și Cheltuieli pentru anul 2023, poate fi studiat în Anexa 1 la prezentul Raport Anual.

3.1.1. Rezultate financiare

Indicatori	2023
Venituri din vânzări	179 426 430
Costul vânzărilor	153 594 795
Profit brut (pierdere bruta)	25 831 635
Alte venituri din activitatea operațională	3 512 821
Cheltuieli distribuie	
Cheltuieli administrative	28 085 926
Alte cheltuieli din activitatea operațională	27 408 790
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	-26 150 260
Venituri financiare	62 831 606
Cheltuieli financiare	14 497 981
Rezultatul din activitatea financiara: profit (pierdere)	48 333 625
Venituri cu active imobilizate și excepționale	79
Cheltuieli cu active imobilizate și excepționale	28812
Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate și excepționale: profit (pierdere)	-28 733
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	48 304 892
Profit (pierdere) pînă la impozitare	22 154 632
Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	0
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	22 154 632

3.1.2. Bilanț

ACTIVE		31.12.2023
A. ACTIVE IMOBILIZATE		153 923 182
I. Imobilizări necorporale		114 970
II. Imobilizări corporale		153 807 672
III. Investiții financiare pe termen lung		-
IV. Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate		540
B. ACTIVE CIRCULANTE		67 149 703
I. Stocuri		2 213 686
II. Creanțe curente și alte active circulante		42 639 661
III. Investiții financiare curente		1 590 545
IV. Numerar și documente bănești		20 705 811
TOTAL ACTIVE		221 072 885
PASIVE		31.12.2023
A. CAPITAL PROPRIU		194 682 839
I. Capital social		147 158 248
II. Rezerve (capital de rezervă și alte rezerve)		94 433 953
III. Profit (pierdere)		-73 441 342
IV. Rezerve din reevaluare, alte elemente de capital propriu		26 531 980
B. DATORII PE TERMEN LUNG		-
I. Credite bancare/împrumuturi pe termen lung		-
II. Alte datorii pe termen lung		-
C. DATORII CURENTE		17 660 045
I. Datorii comerciale curente		2 861 955
II. Avansuri primite curente		1 467 849
III. Datorii față de personal		7 300 203
IV. Datorii privind asigurările sociale și medicale		4 591 091
V. Datorii față de buget		1 417 859
VI. Alte datorii curente		21 088
D. PROVIZIOANE		8 730 001
TOTAL PASIVE		221 072 885

3.1.3. Indicatori economici - financiari

Nr. d/o	Indicatori	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Rentabilitatea activelor	4,71213	-22,94966	1,33167	-16,57587	10,02142
2.	Rentabilitatea capitalului propriu	5,83357	-26,13965	1,45300	-18,24119	11,37986
3.	Rata solvabilității generale	5,98556	14,17302	11,91944	9,86259	8,37713
4.	Lichiditatea curentă	8,74772	5,83833	4,49292	2,90094	2,54451
5.	Rata stabilității financiare	0,93893	0,92944	0,91610	0,89860	0,92012
6.	Rata de îndatorare totală	0,16707	0,07056	0,08390	0,10139	0,11937
7.	Rata autonomiei globale	0,83293	0,92944	0,91610	0,89860	0,88063

3.2. Indicatori de Performanță

Domeniul de performanță în continuare rămâne un domeniu căruia îi este acordată o atenție sporită pentru a oferi servicii de navigație aeriană în condiții de siguranță, într-un mod eficient și rentabil. Astfel, pentru anul 2023, eforturile Î.S. MOLDATSA au fost concentrate pe cele 4 domenii-cheie de performanță: KPA 01 – Siguranța, KPA 02 – Capacitate, KPA 03 – Cost - Eficiență, KPA 04 – Mediu, fiecărui KPA fiind stabiliți indicatori cheie de performanță (KPI) conform planului de afaceri strategic (SBP 2021-2025) și respectiv planul anual 2023 al Î.S. MOLDATSA.

Raportare realizare indicatorilor-cheie de performanță în domenii-cheie de performanță

KPA 1: SIGURANȚA				
STO 1.1 – Promovarea implementării eficiente a Sistemului de Management al Siguranței				
KPI# 1: Nivelul de Eficacitate al Sistemului de Management al Siguranței (EoSM)				
	ANUAL			
	Nivel C			
<i>Valoarea la nivel de ANSP 2023</i>	Nivel D pentru domeniile stabilite: Safety policy, Risk management process, Safety reporting, Training and Education, Safety communication			
<i>Pragul de Alertă 2023</i>	Nivel B			
<i>Concluzii: Realizat</i>				
<i>Metoda de calcul:</i> Conform metodei de măsurare și verificare a Nivelului de eficacitate al managementului siguranței (EoSM). Indicatorul EoSM este măsurat prin furnizarea răspunsurilor la întrebările chestionarului. Chestionarul a fost elaborat folosind la bază standardul de excelență CANSO (SoE) și a fost adaptat la nevoile Regulamentului de instituire a unui sistem de performanță și de tarifare.				
STO 1.2- Promovarea și încurajarea raportării evenimentelor, precum și favorizarea comportamentului pozitiv privind siguranța				
KPI # 2: Cultura de Raportare				
	QI	QII	QIII	QIV
	153 x 10⁻⁴	117 x 10⁻⁴	180 x 10⁻⁴	138 x 10⁻⁴
<i>Valoarea la nivel de ANSP 2023</i>	27 x 10⁻⁴			
<i>Pragul de Alertă 2023</i>	9 x 10⁻⁴			
<i>Concluzii:</i> Realizat <u>Aceasta valoarea este cu mult depășită din cauza Numărului scăzut de zboruri.</u>	<i>Concluzii:</i> Realizat <u>Aceasta valoarea este cu mult depășită din cauza Numărului scăzut de zboruri.</u>	<i>Concluzii:</i> Realizat <u>Aceasta valoarea este cu mult depășită din cauza Numărului scăzut de zboruri.</u>	<i>Concluzii:</i> Realizat <u>Aceasta valoarea este cu mult depășită din cauza Numărului scăzut de zboruri.</u>	
<i>Metoda de calcul: $KPI \#2 = \frac{NUMĂRUL DE RAPORTĂRI}{NUMĂRUL TOTAL DE ZBORURI}$</i>				
NUMĂRUL TOTAL DE ZBORURI = TRANZIT + DECOLĂRI + ATERIZĂRI				

KPI # 3: Cultura Justă				
	QI	QII	QIII	QIV
	0	0	0	0
Valoarea la nivel de ANSP 2023	0 cazuri			
Pragul de Alertă 2023	1 caz			
	Concluzii: Realizat	Concluzii: Realizat	Concluzii: Realizat	Concluzii: Realizat
Metoda de calcul: $KPI \#3 = \frac{NUMĂRUL\ DE\ INVESTIGAȚII\ CU\ ATM\ CONTRIBUTION}{NR\ DE\ NEAPLICARI\ ALE\ PRINCIPIILOR\ CULTURII\ JUSTE}$				

KPA 2: CAPACITATE												
STO 2 - Menținerea nivelului de întârziere și a capacității optime												
KPI # 1: Rețineri imputabile ANSP												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor	≤ 0.5 min/zbor
Valoarea la nivel de ANSP 2023	0.6 min/zbor											
	Concluzii: Realizat Întârzieri imputabile serviciilor de navigație aeriană nu au fost înregistrate.											
KPI # 2: Nedepășirea capacității unităților de dirijare a traficului aerian												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Ned epăși tă	Nedepăși tă
Valoarea la nivel de ANSP 2022	ACC1	36 aeronave / h										
	ACC2	35 aeronave / h										
	APP	18 aeronave / h										
	Concluzii: Realizat În urma analizei datelor statistice, capacitatea declarată sectoarelor nu a fost depășită.											

KPA 3: COST EFICIENTĂ

STO 03 - Îmbunătățirea nivelului de performanță cerut în furnizarea de servicii de navigație aeriană conform cerințelor europene și realizarea obiectivelor din punct de vedere a raportului cost/beneficiu

KPI # 1: gate to gate economic cost-effectiveness

	ANUAL
	812 EUR
<i>Valoarea la nivel de ANSP 2023</i>	valoarea propusă 523 EUR - 509 EUR
	<i>Concluzii:</i> Nerealizat. Războiul din Ucraina a influențat negativ realizarea acestui indicator, deoarece restricționarea zborurilor tranzit în spațiul aerian al Republicii Moldova a condus la reducerea traficului în deosebi traficul de rută au condus la scăderea numărului de Ore Compozite de Zbor „composite flight-hours”.

KPI # 2: ATCO employment cost per ATCO-hour

	SEMESTRUL I	SEMESTRUL II
	22.97	31.85
<i>Valoarea la nivel de ANSP 2023</i>	Valoarea propusă mai mult de 23 EUR	
	<i>Concluzii:</i> Nerealizarea acestui indicator este provocat de impactul crizei războiului din Ucraina, scăderea traficului și măsurile întreprinse de reducere a costurilor, inclusiv costurile de personal.	<i>Concluzii:</i> Realizat.

KPI # 3: Support cost per composite flight-hour

	SEMESTRUL I	SEMESTRUL II
	635.54	634.66
<i>Valoarea la nivel de ANSP 2023</i>	valoarea propusă mai puțin de 419 EUR	
	<i>Concluzii:</i> nerealizarea acestui indicator se datorează crizei războiului din Ucraina, urmare scăderii traficului s-a redus drastic “composite flight-hours”.	<i>Concluzii:</i> nerealizarea acestui indicator se datorează crizei războiului din Ucraina, urmare scăderii traficului s-a redus drastic “composite flight-hours”.

KPI # 4: ATCO-hour Productivity

	SEMESTRUL I	SEMESTRUL II
	0.13	0.14
<i>Valoarea la nivel de ANSP 2023</i>	valoarea propusă 0.24 - 0.88	
	<i>Concluzii:</i> nerealizarea acestui indicator este influențat de războiul din Ucraina, urmare scăderii traficului s-a redus drastic “composite flight-hours”.	<i>Concluzii:</i> nerealizarea acestui indicator este influențat de războiul din Ucraina, urmare scăderii traficului s-a redus drastic “composite flight-hours”.

KPI # 5: Economic-financiar

		QI	QII	QIII	QIV
Administrator 2023	Productivitatea muncii (<i>indicator în creștere</i>)	177.062,16	222.060,46	351.545,52	366.262,51
	LSSIP (<i>executarea planului de investiții</i>)	Îndeplinit	Îndeplinit	Îndeplinit	Îndeplinit
	Lichiditatea imediată (<i>nu mai mică de coeficientul 0,5</i>)	Executat	Executat	Executat	Executat
	Ponderele cheltuielilor (<i>nu mai mult de 90%</i>)	0,67 Îndeplinit	0,40 Nu este îndeplinit	1,05 Îndeplinit	101,04% Nu este îndeplinit

KPA 4: MEDIU
STO 04 - Îmbunătățirea sustenabilității mediului
KPI # 1: Horizontal flight efficiency

In process of analysis/development (to be determined) * MOLDATSA is in the process of researching and developing this key performance indicator. According to published statistics, the Republic of Moldova has no excess greenhouse gas emissions. The data are continuously monitored on www.eurocontrol.int/aviation-sustainability

KPI # 2 Vertical flight efficiency (SMIA)
CDO (Continuous Descent Operations)
FUEL - Average time flown level per flight during descent (min)

	QII	QIII	QIV
Valoarea la LUKK	1,2 min	1,3 min	70,2sec
Valoarea pentru top AD EUROPA	2,2 min	2,2 min	152,2sec

Concluzii: Realizat.

Nivelul mediu de zbor pentru Chișinău Intl este de 1,2 minute în timpul coborârii (mai mică decât valoarea medie a top 30AD de 2,2 minute)

Nivelul mediu de zbor pentru Chișinău Intl este de 1,3 minute în timpul coborârii (mai mică decât valoarea medie a top 20AD de 2,2 minute).

Nivelul mediu de zbor pentru Chișinău Intl este de 70,2sec în timpul coborârii (mai mică decât valoarea medie a top 20AD de 152,2sec)

NOISE – Average time in level flight (sec) < FL75

	QII	QIII	QIV
Valoarea la LUKK	0,87 min	0,94 min	53,7sec
Valoarea pentru top AD EUROPA	1,1 min	0,76 min	66,5sec

Concluzii: Realizat

Nivelul mediu de zbor la < FL75 pentru Chișinău Intl este de 0,87 minute în timpul coborârii (mai mică decât valoarea medie a top 30AD de 1,1 minute)

Nivelul mediu de zbor la < FL75 pentru Chișinău Intl este de 0,94 minute în timpul coborârii (puțin mai mare decât valoarea medie a top 20AD de 0,76 minute)

Nivelul mediu de zbor pentru Chișinău Intl este de 53,7sec în timpul coborârii (mai mică decât valoarea medie a top 20AD de 66,5sec)

3.3. Activitatea de Bază

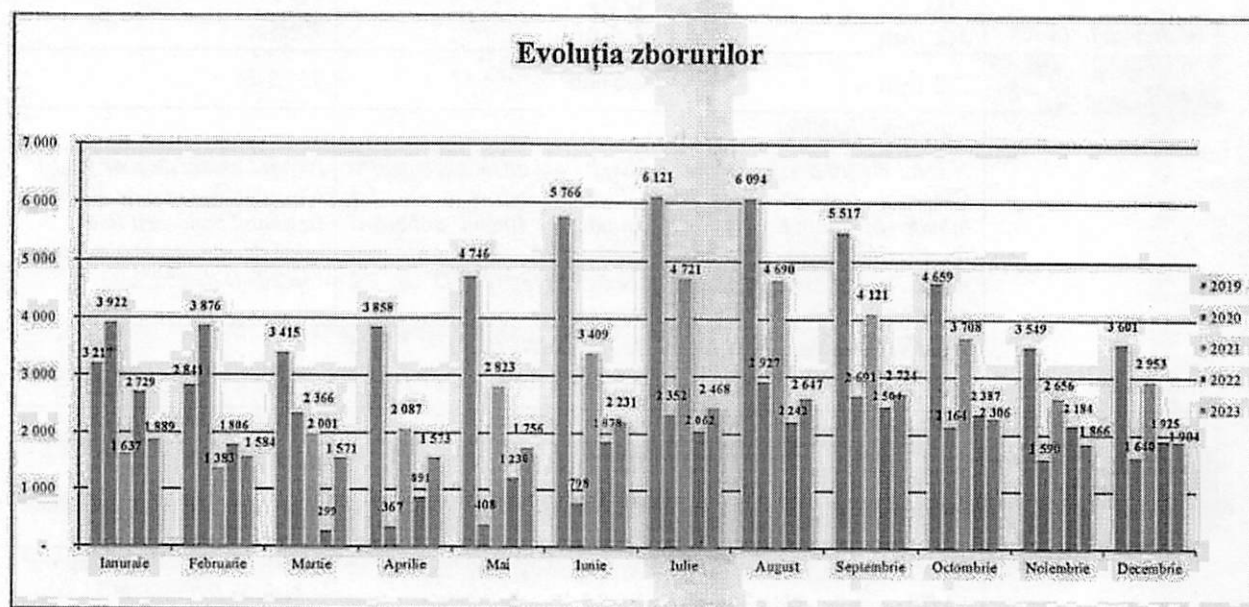
Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian MOLDATSA are ca obiectiv furnizarea serviciilor de navigație aeriană (ANS) aeronavelor ce execută zboruri în spațiul aerian al Republicii Moldova, în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate internaționale și naționale pertinente, în scopul asigurării siguranței, regularității și eficienței navigației aeriene.

Războiul din Ucraina, precum și incertitudinea legată de evoluția acestuia în continuare afectează în zborurile în spațiul aerian al Republicii Moldova, spațiu deschis parțial numai pentru zborurile ce decolează/aterizează de pe/pe aeroporturile din Moldova.

Numărul total de zboruri deservite în spațiul aerian al Republicii Moldova pentru anul 2023 constituie 24519 zboruri, inclusiv 23918 zboruri facturate ce constituie o depășire planului cu 14%, stabilindu-se la nivelul anului 2022 cu o ușoară depășire (+1%). În continuare se înregistrează descreșteri comparativ cu anii: 2019 -55%; 2020 -2%; 2021 -33%.

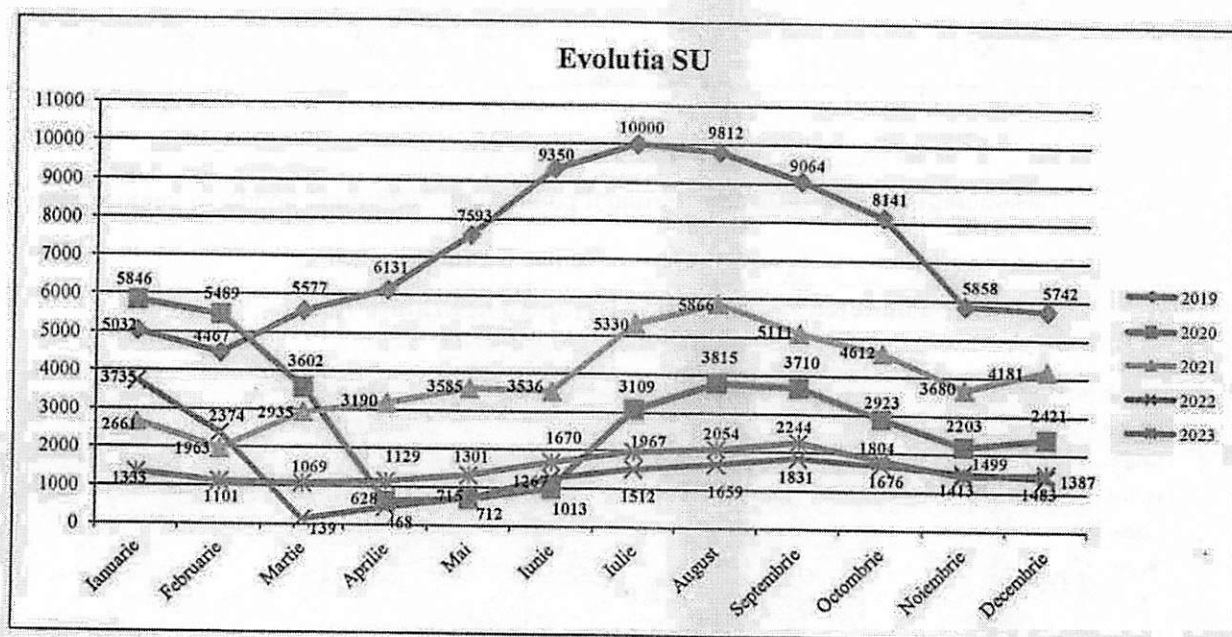
Numărul de zboruri deservite, facturabile										
2019	2020	2021	2022	2023		Variații față de				
efectiv				plan	efectiv	2019	2020	2021	2022	plan
53078	24455	35490	23624	21050	23918	-55%	-2%	-33%	1%	14%
<i>inclusiv tranzit</i>										
25853	14516	18829	2135	0	0					

3.3.1. Evoluția lunară a zborurilor 2019 – 2023

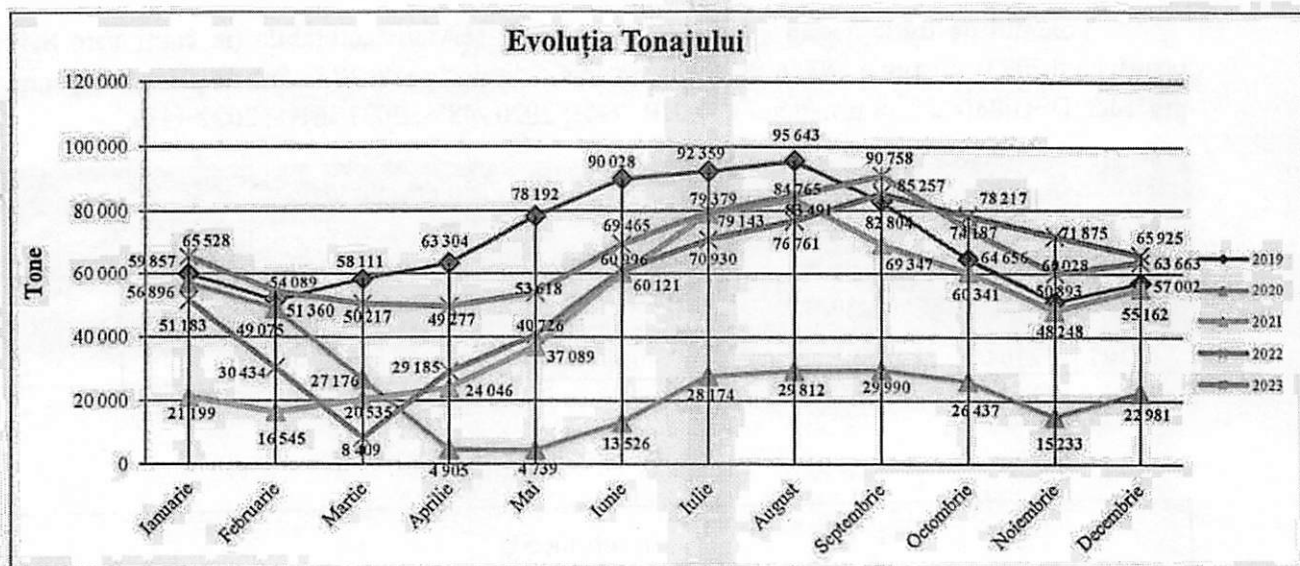
Volumul de trafic aerian exprimat în unități de servicii facturabile (în continuare SU) realizat pentru anul 2023 constituie 18356 SU, ce reprezintă o diminuare de 20 % față de plan. Comparativ cu anii precedenți rezultatele sunt următoarele: 2019 -79%; 2020 -48%; 2021 -61%; 2022 +1%.

Numărul de unități deservite "En-Route" (SU), facturabile										
2019	2020	2021	2022	2023		Variații față de				
efectiv				plan	efectiv	2019	2020	2021	2022	plan
86589	35374	46489	18145	23000	18356	-79%	-48%	-61%	1%	-20%
inclusiv tranzit										
62304	27046	31874	4095	0	0					

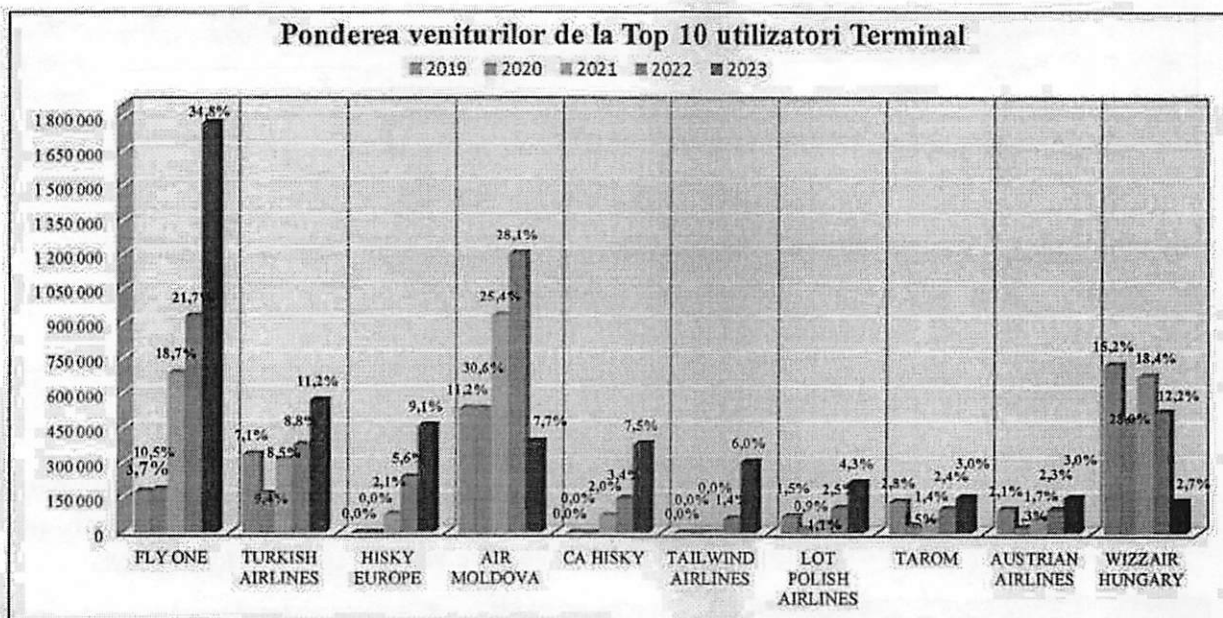

Tonajul total realizat pentru anul 2023 constituie 797398 MTOW și tonajul facturabil 794975 MTOW, ce depășește cu 28% volumul planificat. La fel s-au înregistrat creșteri și comparativ anii: 2022 +19%; 2021 +38%; 2020 +157%. Comparativ cu anul 2019 se înregistrează o scădere de 6%.

Tonajul aeronavelor, ce decolează din aeroporturile RM										
2019	2020	2021	2022	2023		Variații față de				
efectiv				plan	efectiv	2019	2020	2021	2022	plan
844209	308944	575267	669896	620000	794975	-6%	157%	38%	19%	28%

3.3.2. Clasamentul TOP 10 utilizatori terminal pentru anul 2023 după ponderea venituri terminal

În fruntea clasamentului se poziționează compania Fly One cu o pondere de 34,8%, după care urmează Turkish Airlines (THY) cu 11,2% și HISKY Europe - 9,1 %, pe locul 4 se clasează compania Air Moldova (MDL) - 7,7%, urmată de companiile HISKY - 7,5 % și Tailwind Airlines - 6,0%, Lot Polish Airlines - 4,3 %, TAROM - 3,0 %, Austrian Airlines - 3,0 %, Wizz Hungary-2,7 %.

3.4. Evenimente 2023

1. Februarie - Începând cu data de 23 februarie 2023, operatorii aerieni își pot planifica zborurile în mod liber în spațiul aerian al Bulgariei, Ungariei, României, Slovaciei, Republicii Moldova și Republicii Cehă H24/7, fără limitările generate de granițele geografice. Aceasta constituie o a treia extindere a proiectului SEE FRA (South East Europe Free Route Airspace, implementat cu succes pe data de 07 noiembrie 2019), făcând astfel posibile operațiunile pe rute libere transfrontaliere – (cross border free route operations) în spațiul aerian al celor 6 state. SEE FRA devine astfel unul dintre cele mai mari blocuri de spațiu aerian din Europa. Adicional față de extinderea SEE FRA, sunt implementate și operațiuni transfrontaliere între SEE FRA și BALTIC FRA, ceea ce înseamnă că spațiul aerian care se întinde de la Marea Neagră la Marea Baltică este deschis pentru operațiuni pe rute libere. Noile reguli de planificare a zborurilor optimizează semnificativ traiectoriile de zbor, nu numai în sensul utilizării celor mai scurte conexiuni, ci și pentru a permite utilizarea celor mai eficiente rute atunci când reacția la efectele nefavorabile asupra zborurilor este inevitabilă (de exemplu, evitarea fenomenelor meteo nefavorabile). Conform simulărilor, SEE FRA contribuie la reducerea semnificativă a emisiilor de CO2 și zilnic a milioane de mile (NM) din totalul distanțelor parcurse.

3.5. Managementul Riscurilor

La etapa de planificare a obiectivelor, atât a mediului intern cât și a mediului extern, sunt determinate riscurile și oportunitățile care necesită a fi tratate în scopul:

- asigurării că sistemul de management poate obține rezultate intenționate;
- a crește efectele dorite;
- a preveni sau a reduce efectele nedorite;
- a realiza îmbunătățirea.

Sistemul de management al riscurilor funcționează în baza registrelor de evidență a riscurilor, gestionate și monitorizate de fiecare subdiviziune, ulterior raportate către Comitetul de Performanță, pentru a fi identificate riscurile cu probabilitate și impact ridicat.

Risc semnificativ/ strategic	Probabilitate	Impact	Acțiuni de tratare a riscului	
				Responsabil gestionare risc
1	2	3	4	
1. Executarea parțială a devizului de venituri/cheltuieli	mediu	ridicat	Monitorizarea și raportarea trimestrială a indicatorilor fizici, realizarea venituri/cheltuielilor, înaintarea propunerilor de ajustare (după caz).	Șef SEAT
			Aplicarea moratoriului la diferite articole de cheltuieli, după caz.	Administartor C.Ad.
			Ajustarea tarifelor în dependență de trafic și prognoze	Administrator C.Ad. AAC MIDR
2. Neconformarea cu cerințele regulatorii naționale / internaționale	mediu	ridicat	Aplicarea Procedurii de coordonare și implementare a amendamentelor documentelor ICAO, Reglementărilor Aeronautice Civile, Cerințelor Tehnice.	Șefi subdiviziuni
			Monitorizarea implementării actelor normative publicate, cât și a dispozițiilor AAC	SMC
3. Resurse Umane	mediu	ridicat	Achiziționarea și implementarea Sistemului Informațional ATC Roster	Șef SMTA
			Recrutarea, pregătirea candidaților în vederea obținerii certificatului de ATCO	Șef SMTA
			Pregătirea materialelor de curs pentru pregătirea inițială: pregătirea de calificare (ADI, APS, ACS).	Șef CIS, Instructori
4. Degradarea sistemelor ANS	mediu	ridicat	Instruirea prin simularea/familiarizarea angajaților și părților terțe cu prevederile "Planului de răspuns la situații de urgență al Î.S. MOLDATSA" (ERP), Ed. 02 din Ianuarie 2022, Cod: ADM-SMS-PL001-ERP	SMS
			Implementarea recomandărilor emise în urma desfășurării instruirilor prin simulare /familiarizare a scenariilor.	SMS

4. Dezvoltarea infrastructurii

4.1. Proiecte

Î.S. MOLDATSA elaborează pașapoartele de achiziții (BSO) pentru proiectele/conceptele care sunt în faza de planificare/implementare și reprezintă justificări de siguranță și economice pentru principalele proiecte de investiții, indicând, dacă este cazul, impactul estimat asupra țințelor de performanță corespunzătoare și identifică investițiile care decurg din cerințele legale.

Totodată, BSO fac parte integrantă din LSSIP indicând proiectele în derulare, progresul de implementare precum și rezultatele implementării acestuia.

Situația financiară dificilă legată de reducerea majoră a traficului aerian ca rezultat al războiului din Ucraina început în februarie 2022, precum și luând în considerare incertitudinea ce persistă, a influențat negativ realizarea programului investițional. În același timp, pentru a asigura fiabilitatea echipamentelor și sistemelor existente, și pentru a nu părăsi continuitatea prestării serviciilor pe parcursul anului 2023 au fost inițiate un șir de măsuri de îmbunătățire a sistemelor cu un grad sporit de degradare. Acțiuni, ce vor determina capacitatea acestor sisteme de a funcționa fără defecțiuni într-un interval de timp și anumite condiții, pentru a asigura menținerea și pregătirea furnizării serviciilor de navigație în cazul revenirii traficului la capacitatea înainte de începerea războiului cu respectarea tuturor cerințelor de siguranță.

În contextul celor menționate, pînă la finele anului 2023, au fost inițiate un șir de procese vizînd îmbunătățirea, întreținerea și mentenanța sistemelor și echipamentelor cu un grad sporit de degradare:

Proiect	ICAO	LSSIP	Statut	KPAs	Performanță
(BSO_15) Modernizarea VCS (simulator+operațional)	ICAO Doc. 4444	COM11.1 COM11.2	În proces	SIGURANȚA CAPACITATE EFICIENȚA	Sisteme și date interoperabile Utilizarea eficientă a VoIP, întru armonizarea și coordonarea comunicațiilor aeronautice Ground/Ground și partea la sol a comunicațiilor Air/Ground, pentru a asigura beneficiile implementării rețelei VoIP.
(BSO_12) Modernizarea Sistemului AMHS (Hardware)	ICAO Anexa 10	COM.10	În proces	SIGURANȚA CAPACITATE EFICIENȚA	Creșterea interoperabilității, a eficienței și a capacității prin FF-ICE. (Increased interoperability, efficiency and capacity through FF-ICE).

(BSO_22) Modernizarea senzorilor meteorologici	AMET-BO/1 (Produsele observațiilor meteorologice)	INF 10.10	În proces	SIGURANȚA CAPACITATE EFICIENȚA	Îmbunătățirea calitativă a observațiilor meteorologice pentru a crește nivelul de fiabilitate, calitatea datelor și integritatea lor la intrarea în sistemului AWOS. Creșterea nivelului de credibilitate.
(BSO_07) Modernizarea sistemului de navigație ILS 08 (implementarea CAT III)	ICAO GANP 2016-2030 ICAO Anexa 10		În proces	SIGURANȚA CAPACITATE EFICIENȚA	Îmbunătățirea nivelului de fiabilitate, calitatea semnalului de ieșire RF și integritatea sistemelor. Obiectivul principal al operațiunilor CAT II / CAT III este de a oferi un nivel de siguranță la aterizare în condiții de vizibilitate redusă, echivalent cu cel al condițiilor de operare „normale”. Îmbunătățirea accesibilității aeroportului Internațional Chișinău.
(BSO_18) Modernizarea Radarului STAR2000P/RSM97 OS THALES	ICAO GANP 2016-2030	ITY-SPI	În proces	SIGURANȚA CAPACITATE EFICIENȚA	Globaly Collaborative ATM (ICAO GANP 2016-2030) Îmbunătățirea calității și fiabilității datelor de supraveghere.

De asemenea, în scopul asigurării siguranței și continuității furnizării serviciilor de navigație aeriană, pe parcursul anului 2023 au fost au fost asigurate toate activitățile necesare pentru întreținerea și mentenanța echipamentelor, utilajelor și sistemelor DTA.

4.2. Achiziții

În corespundere cu prevederile lit. j) pct.7 al Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală (nr.246 din 23.11.2017) ce se referă la obținerea acordului (acceptului) de la Fondator pentru achizițiile de bunuri care depășesc valoarea de 400 000 lei, inițierea acestor achiziții se efectuează în baza acceptului fondatorului. Procesul de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor este reglementat direct prin două documente aprobate în cadrul întreprinderii Procedura „Controlul Proceselor Furnizate din Exterior” și Regulamentul „privind procedura de achiziție a bunurilor/lucrărilor/serviciilor pentru necesitățile ÎS MOLDATSA.

Notă: Raportarea realizării planului de achiziții pentru anul 2023 va fi examinată ca subiect separat.

5. Informația privind procesul consultativ cu utilizatorii serviciilor

În conformitate cu prevederile reglementărilor naționale „Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană” (HG nr.476 din 20.04.2016) și reglementărilor internaționale ICAO și EUROCONTROL și asigură recuperarea completă a cheltuielilor legate de furnizarea acestor servicii.

Informațiile detaliate cu privire la costuri, componența și evoluția lor, investițiile preconizate, prognozele indicatorilor sunt prezentate spre examinare de două ori pe an, preliminar în luna iunie și final în luna noiembrie, conform tabelelor de raportare.

Furnizorul serviciilor de navigație aeriană, Î.S. „MOLDATSA”, asigură anual consultarea utilizatorilor serviciilor de navigație aeriană prin plasarea informației pe site-ul întreprinderii, precum și consultarea prin intermediul reprezentanților utilizatorilor (IATA), care se petrece în cadrul ședințelor Comitetului Lărgit pentru tarifele de rută EUROCONTROL.

Pentru anul 2023 tarifele de navigație aeriană de rută și terminal au fost aprobate în următoarele mărimi:

- Tariful de navigație aeriană de rută – 4349,91 lei/SU (echivalentul în euro 227,45 euro);
- Tariful de navigație aeriană terminal – 6,40 euro/tonă.

Perioada consultărilor cu utilizatorii de servicii de navigație aeriană pentru stabilirea tarifelor de navigație aeriană a fost 2 august 2022 – 2 septembrie 2022.

La 24 noiembrie 2022, în cadrul ședinței Comisiei Lărgite, în concordanță cu Acordul Multilateral privind tarifele de rută aeriană, a fost aprobată decizia numărul 22/173 cu privire la stabilirea tarifelor unitare pentru perioada de aplicare începând cu 1 ianuarie 2023.

Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Cu privire la aprobarea tarifelor pentru serviciile de navigație aeriană de rută și terminal pentru anul 2023 – Nr. 219 din 20.12.2022, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 431-434 /1453 din 27.12.2022.

6. Managementul Resurselor Umane

6.1. Structura Personalului

Numărul salariaților la **31.12.2023** cuprinde toți salariații angajați cu contracte individuale de muncă, pe durată determinată sau nedeterminată în total: **242 angajați**, din care **9 salariați** se află în concediu pentru îngrijirea copilului.

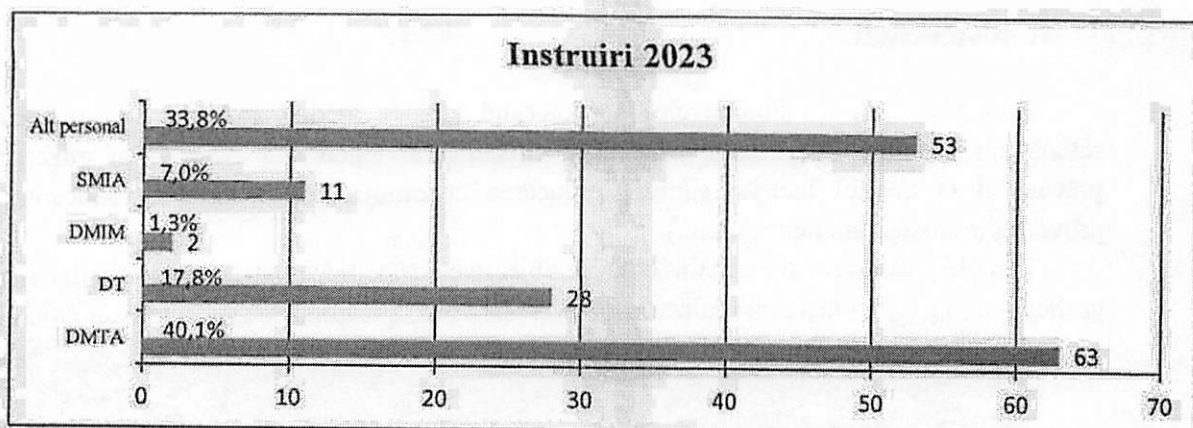
În perioada raportată, numărul mediu scriptic al personalului constituie **226 oameni**. Salariul mediu lunar pe întreprindere pentru anul 2023 constituie **37 127,62 lei**.

Clasificarea personalului în funcție de nivelul de pregătire profesională 2018-2023:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Superioare (ciclu I+II+III)	190	185	175	176	170	178
	67,6%	68,0%	71,0%	72,4%	71,7%	74,0%
Profesionale tehnice post - secundare (colegiu)	45	43	33	32	32	31
	16,0%	16,0%	13,4%	13,2%	13,5%	13,0%
Profesionale tehnice secundare (școala profesională)	31	29	25	23	23	22
	11,0%	10,6%	10,0%	9,4%	9,7%	9,0%
Secundare (liceu)	14	14	13	12	12	11
	5,0%	5,0%	5,2%	5,0%	5,1%	4,0%
Secundare (gimnaziale)	1	1	1	-	-	-
	0,4%	0,4%	0,4%			
Total:	281	272	247	243	237	242

6.2. Training

În scopul asigurării întreprinderii cu personal calificat, creșterea continuă a performanțelor și profesionalismului personalului, pe parcursul anului 2023 – **157 de angajați** au urmat cursuri de perfecționare, instruirii externe, ședințe, workshop-uri. Având vedere efectele crizei războiului din Ucraina asupra situației financiare a întreprinderii, dar în același timp și necesitatea instruirii personalului, majoritatea instruirilor s-au efectuat în regim on-line.

6.3. Centrul de Instruire Simulator

Pe parcursul anului 2023 în cadrul Centrului de Instruire-SIM al Î.S. MOLDATSA au fost pregătiți 64 de CTA la diferite programe de pregătire în număr total de 1466 ore de pregătire, din care:

Tipul pregătirii	Număr de ore				
	Trimestrul I	Trimestrul II	Trimestrul III	Trimestrul IV	Total pe an
pregătirea de conversie	442	338	0	0	780
pregătirea de perfecționare	185	0	210	150	545
Pregătirea în cadrul unității*	27	0	0	114	141

*pregătirea după o întrerupere îndelungată; pregătirea pentru acces la o altă zonă de lucru, etc.

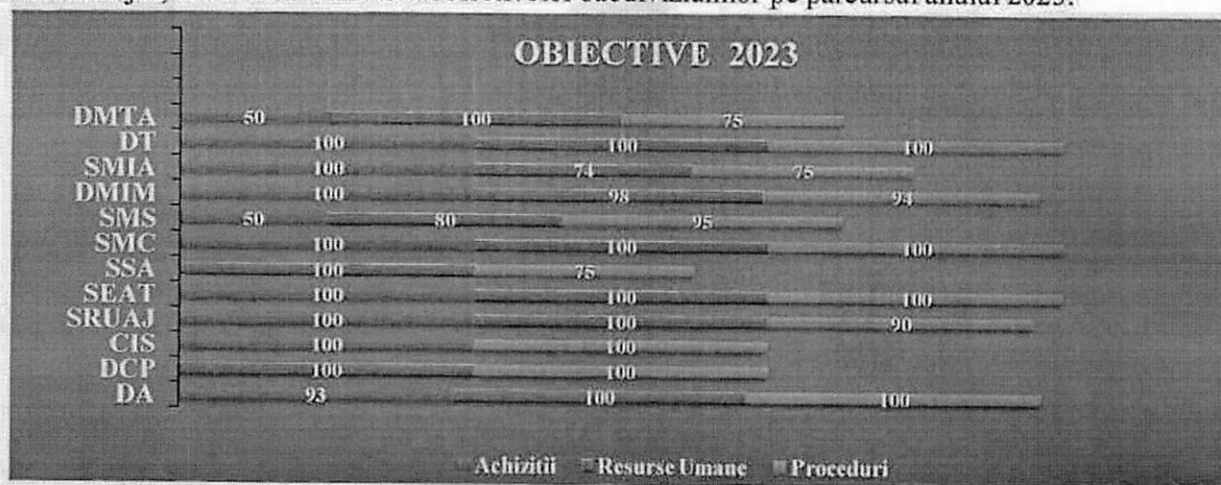
În anul 2023 în cadrul Organizației de pregătire Î.S. "MOLDATSA" (Centrul de Instruire Simulator), prima promoție în număr de 7 persoane au finalizat **pregătirea de bază în cadrul cursului de pregătire inițială a controlorilor de trafic aerian** care a durat din ianuarie 2023 – noiembrie 2023. După obținerea certificatului de Controlor de Trafic Aerian stagiar și angajare în cadrul întreprinderii, toate 7 persoane continuă pregătirea în cadrul unității conform programului.

Numărul total de ore pentru pregătirea de bază și pregătirea de calificare a cursanților predat pe parcursul anului 2023 constituie 1060 de ore, din care: teorie – 537 ore; practică – 523 ore.

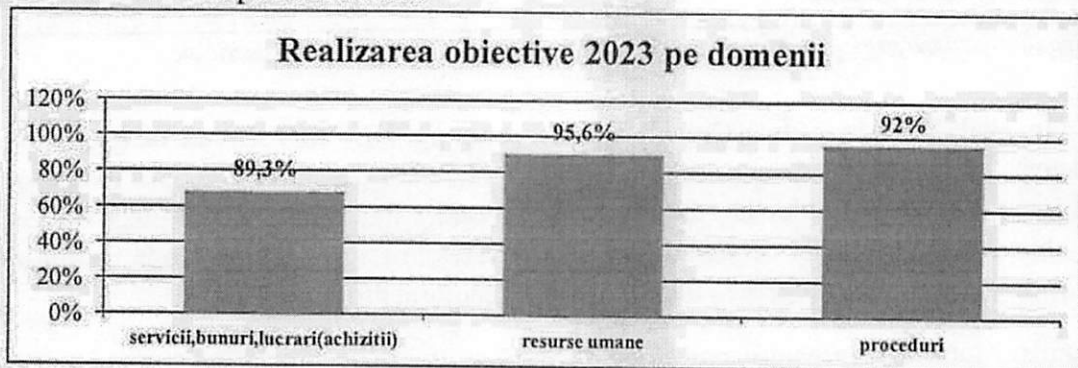
7. SMS/SMC

Politicile SMC și obiectivele fac referință atât la mediul exterior al întreprinderii (sporirea satisfacției clienților, asigurarea respectării legislației în vigoare și a deciziilor guvernamentale etc.), precum și la mediul interior (intern, reducerea neconformităților interne, reducerea cauzelor care provoacă insatisfacția clienților etc.).

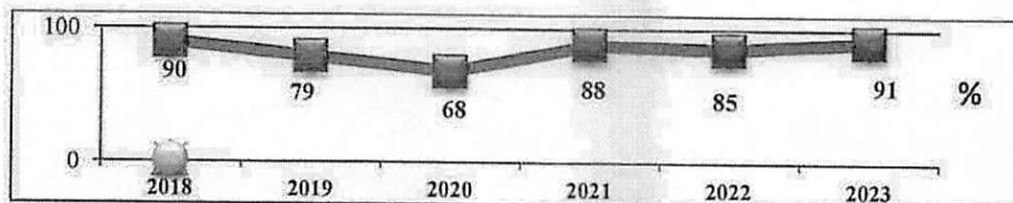
Din obiectivele strategice sunt definite obiectivele specifice pentru fiecare subdiviziune/proces. Din graficul de mai jos, remarcăm realizarea obiectivelor subdiviziunilor pe parcursul anului 2023:

În urma analizei realizării Obiectivelor s-a constatat că subdiviziunile structurale și-au realizat obiectivele de bază și au reușit să își exercite atribuțiile, implicit cu resursele umane, materiale și de infrastructură de care dispun la moment.

În graficul de mai jos, se face o comparație a nivelului mediu de îndeplinire a obiectivelor la nivel de întreprindere, în perioada anilor 2018 – 2023:

I.S. MOLDATSA are ca obiectiv general asigurarea siguranței zborurilor și satisfacerea cerințelor clientului privind furnizarea serviciilor de navigație aeriană.

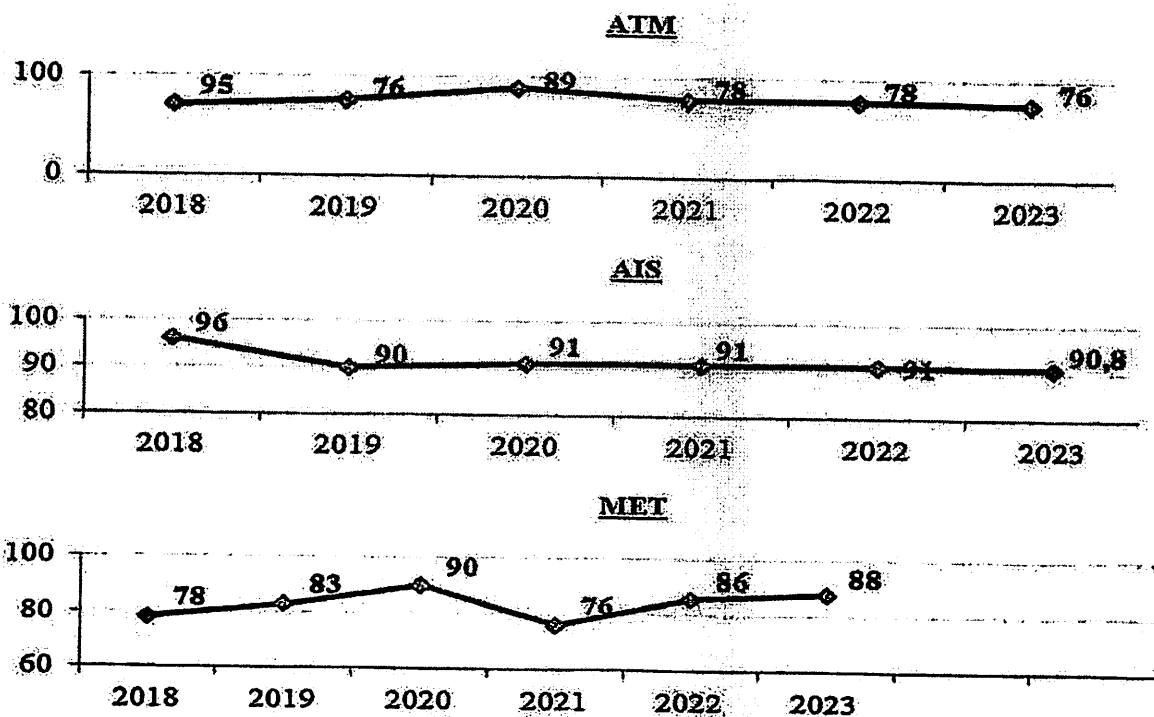
Satisfacția clientului este una din modalitățile de monitorizare a performanței sistemului de management. Astfel, în cadrul întreprinderii au fost determinate următoarele metode pentru obținerea, monitorizarea și analiza informațiilor documentate privind satisfacția clientului extern și intern:

1. Chestionarul privind satisfacția clientului extern;
2. Reclamațiile primite de la clienți externi privind serviciile prestate;
3. Rapoarte voluntare a evenimentelor de aviației civile;
4. Platforma „MOLDATSA INTERN”, care permite evaluarea gradului de satisfacție a angajaților.
5. Sondaj de opinie online, ce are drept scop evaluarea satisfacției angajaților întreprinderii, îmbunătățirea condițiilor de muncă și relațiilor de muncă.

Chestionarul privind satisfacția clientului extern este plasat pe website-ul al întreprinderii: <https://MOLDATSA.md/about/customer-satisfaction> și include întrebările din domeniile: ATM (managementul traficului aerian, FMP, ARO), SMLA (furnizarea de informații aeronautice, AIM, AIP, IFPDS, NOTAM, Briefing), și MET (furnizarea de informații meteorologice aeronautice).

Astfel, reieșind din activitatea fiecărui serviciu, putem vedea rezultatele chestionarelor parvenite de la clienții externi pe domeniul AIM și MET în figurile de mai jos. Domeniul ATM este reglementat prin raportările voluntare conform procedurii SMS.

Gradul de satisfacție pe domenii (%):

Raportare voluntară a evenimentelor de aviație civilă, inclusiv reclamațiile parvenite de la clienții externi

Sistemul intern de Raportare voluntară, ca o formă de furnizare a informației, în mod absolut voluntar, despre un eveniment de aviație civilă (eveniment care a afectat sau poate afecta siguranța zborului), realizată de către orice persoană (salariat al unui agent aeronautic civil, pasager, etc.), care consideră că acest lucru este în beneficiul siguranței zborului, este colectat și prelucrat de către Serviciul Managementul Siguranței.

Raportarea unui eveniment de aviație civilă către Î.S. "MOLDATSA" poate fi:

- transmis direct de pe website: <https://moldatsa.md/about/voluntary-report>, iar rezultatul rapoartelor anonime - <https://moldatsa.md/about/voluntary-reports-results>.
- transmis prin coș de colectare a datelor, amplasat lângă panou informativ de la etajul 1 din cadrul întreprinderii și al 2-lea coș de colectare a datelor la sediul Briefing.

Platforma de comunicare corporativă „MOLDATSA INTERN”.

Platforma de comunicare - <https://moldatsa.md/intern> este în continuu dezvoltată de către managementul de vârf, în scopul comunicării transparente mai ales în situațiile de criză, când este necesar informarea veridică și promptă a angajaților.

Satisfacția angajaților întreprinderii este deasemenea o prioritate: în cadrul ședințelor Comitetului de Performanță sunt luate măsuri/acțiuni pe diverse domenii: îmbunătățire procese, dezvoltare profesională, motivare personal, comunicare, măsuri în timpul pandemiei/regim de muncă ș.a.
Procesul de AUDIT

	TIP AUDIT	Nr audit planificat				Nr audit demarat			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1	AUDIT INTERN	1	6	3	7	1	5	3	8
2	AAC – INSPECȚIE	1	5	2	3	1	3	2	4
	AAC- MONITORIZARE	5	4	1	-	5	-	1	-
3	Audit ICAO - USAP, Aviation Security	-	-	1	-	-	-	1	-
4	SIS –Test antiterorist	-	-	-	-	1	-	-	-
5	Test de penetrare EUROCONTROL	-	-	-	-	-	1	-	-
6	AIC	-	1	-	-	-	1	-	-
7	Agencia pentru supraveghere tehnică	-	1	-	-	-	1	-	-

Monitorizarea acțiunilor corective (conform tabel electronic SMC)

	Audit intern			Audit extern		
	Observații	Neconformități	Recomandări	Observații	Neconformități	Recomandări
Realizate	21		28	15	5	21
În proces	10					
Nerealizate		-	-	-	-	
Termen prelungit		-	-	-	-	

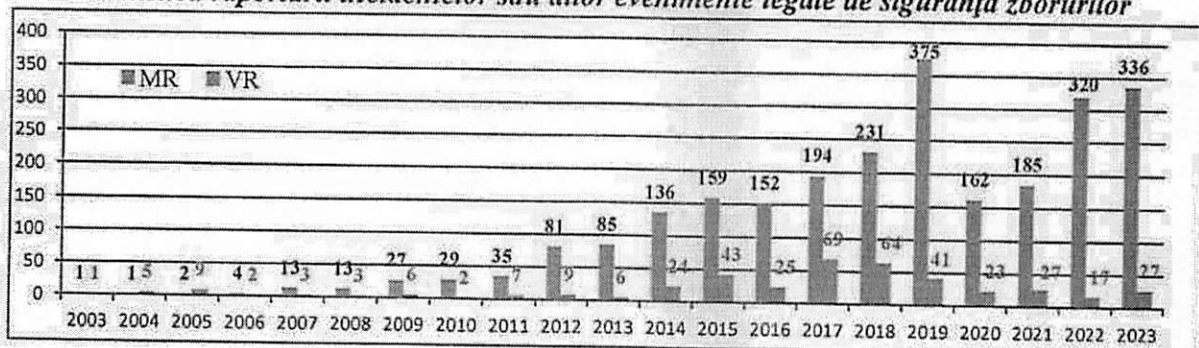
Menținerea unui SMS eficient este în responsabilitatea Managerului de Siguranță, ce asigură funcționarea, raportarea și promovarea siguranței în întreprindere.

Monitorizarea acțiunilor/recomandărilor de siguranță (conform tabel electronic SMS)

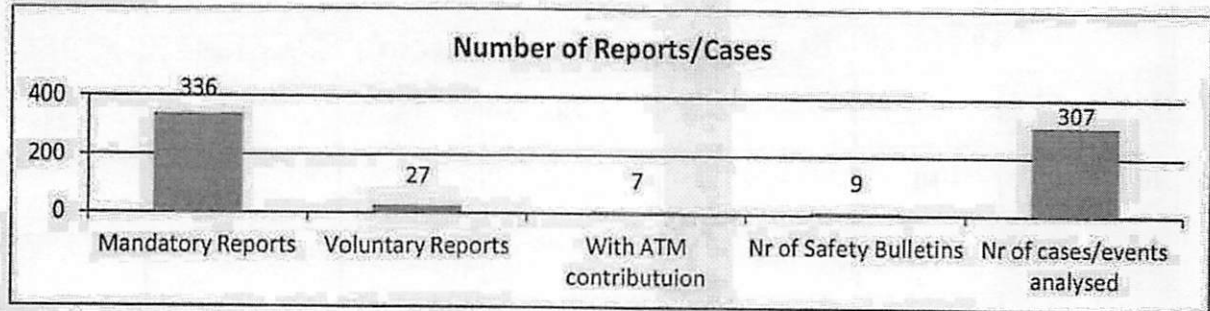
Rapoarte efectuate	8
Recomandări	52
Acțiuni realizate	14
Acțiuni în proces	38
Acțiuni nerealizate	-

Performanța SMS privind datele referitor la raportarea incidentelor sau altor evenimente legate de siguranța zborurilor este prezentată în figurile de mai jos.

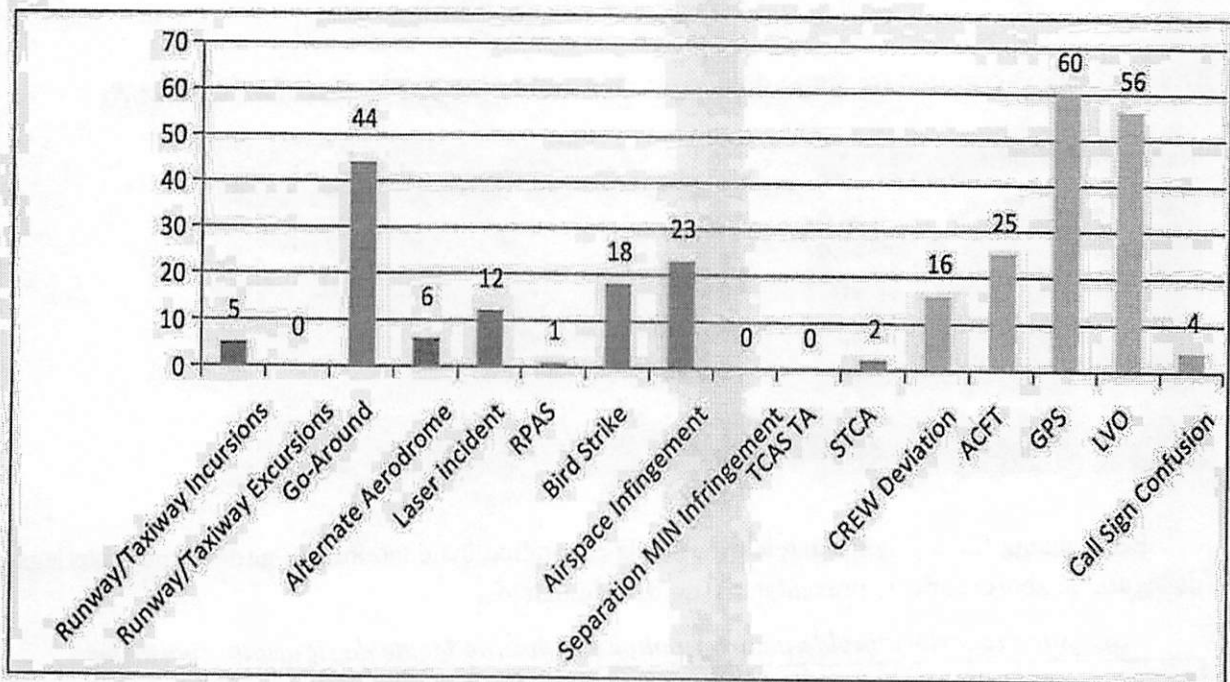
Statistica raportării incidentelor sau altor evenimente legate de siguranța zborurilor

Statistica raportării evenimentelor legate de siguranța zborurilor pentru anul 2023

Statistica evenimentelor aeronautice operaționale legate de siguranța zborurilor pentru anul 2023

8. Rezultatele Controalelor

Pe parcursul anului 2023, au fost efectuate 10 controale externe rezultatul cărora pot fi identificate în tabelul de mai jos.

Monitorizarea conformității	Numărul de audite/acțiuni	Rapoartele publicate pe pagina WEB
Inspecție AAC RM	8	https://moldatsa.md/about/documents
Agenția Supraveghere Tehnică	1	https://moldatsa.md/about/documents
AAC RM (control protecția consumatorului)	1	https://moldatsa.md/about/documents

Anexa 1. Executarea Devizului de Venituri și Cheltuieli

Nr. d/o	Denumirea indicatorilor	2022 efectiv		2023 plan anual	2023 plan anual rectificat Pr. Vb. Nr. 9 din 31.10.2023	pondera cheltuielilor	2023 efectiv	variații	
		anual	pondera cheltuielilor					2023 efectiv/plan	
		<i>mil lei</i>	%	<i>mil lei</i>	<i>mil lei</i>	%	<i>mil lei</i>	<i>mil lei</i>	%
A.	Venitul din prestarea serviciilor, total inclusiv:	116903	100%	177434	210307	100%	234369	24062	111%
1.	<i>Venitul din prestarea (furnizarea) serviciilor de navigație aeriană, din care:</i>	<i>111919</i>	<i>96%</i>	<i>175934</i>	<i>175934</i>	<i>84%</i>	<i>179426</i>	<i>3492</i>	<i>102%</i>
	en-route	27753	24%	100048	100048	48%	79845	-20203	80%
	terminal	84165	72%	75886	75886	36%	99581	23695	131%
2.	<i>Venituri din alte activități</i>	<i>4984</i>	<i>4%</i>	<i>1500</i>	<i>1500</i>	<i>1%</i>	<i>3513</i>	<i>2013</i>	<i>234%</i>
3.	<i>Alte venituri (Subvenții - fond solidaritate ATM)</i>				<i>32873</i>		<i>51430</i>	<i>18557</i>	
B.	Cheltuieli totale	155556	100%	210307	210307	100%	209090	-1217	99%
1.	Cheltuieli (costuri) de personal, inclusiv provizion pentru concedii de odihnă	107620	69%	145630	145630	69%	129682	-15948	89%
1.1	<i>Retribuirea muncii</i>	<i>85017</i>	<i>55%</i>	<i>114760</i>	<i>114760</i>	<i>55%</i>	<i>102521</i>	<i>-12239</i>	<i>89%</i>
1.2.	<i>Contribuții privind asigurările sociale de stat obligatorii</i>	<i>22603</i>	<i>15%</i>	<i>30870</i>	<i>30870</i>	<i>15%</i>	<i>27161</i>	<i>-3709</i>	<i>88%</i>
2.	Amortizarea activelor	15210	10%	16500	16500	8%	16516	16	100%
3.	<i>Costul capitalului</i>		<i>0%</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0%</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
4.	Cheltuieli (costuri) operaționale	32726	21%	48178	48178	23%	62891	14714	131%
4.1.	Cheltuieli (costuri) materiale, total	3752	2%	7152	7152	3%	4531	-2621	63%
4.2.	Cheltuieli aferente serviciilor prestate de terți, total	5832	4%	9130	9130	4%	6311	-2818	69%
4.3.	Alte cheltuieli operaționale, total	23143	15%	31895	31895	15%	52049	20154	163%
C.	DEFICIT			-32873					